

Σ. Αντωνοπούλου: Η δραχμή στην εντατική

Η δραχμή, νόμισμα ως χτες κατά τα φαινόμενα τουλάχιστον υγιές, έπαθε αιφνιδώς έμφραγμα βαρυτάτης μορφής και εισήχθη εκτάκτως στην εντατική. Συσκέψεις επί συσκέψεων. Και ο επικεφαλής θεράπων, η Τράπεζα της Ελλάδος, αντιμετωπίζει τον ασθενή με ασπιρίνες. Και κινδυνεύει, βεβαίως, τα μέγιστα ο ασθενής, αλλά και ο θεράπων, διότι τα συναλλαγματικά αποθέματα της Τραπέζης της Ελλάδος είναι περιορισμένα και μπορούν να εξανεμισθούν, υπό τις παρούσες περιστάσεις, σε ελάχιστο χρόνο. Κινδυνεύει να εξανεμισθεί ό,τι έχει συσσωρευθεί με μόχθο ετών. Αλλά για ποιό ακριβώς φαινόμενο πρόκειται;

Ποια εξέλιξη οδήγησε τη δραχμή στην εντατική; Βεβαίως η άρση των συναλλαγματικών περιορισμών στην βραχυπρόθεσμη κίνηση κεφαλαίων. Διότι η άρση των περιορισμών στην μακροπρόθεσμη κίνηση κεφαλαίων ήταν ήδη σε ισχύ. Ποιό επέβαλε αυτό τον εγκληματικό (θα εξηγήσουμε παρακάτω) αποπλισμό της δραχμής; Και αυτό πασίγνωστο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Επόμενο ερώτημα: Γιατί η δραχμή αντέδρασε, φαινομενικά τουλάχιστον, με ψυχραιμία, απέναντι στην άρση των συναλλαγματικών περιορισμών στη μακροπρόθεσμη κίνηση των κεφαλαίων; Εδώ οφείλουμε μία σύντομη, αλλά τεκμηριωμένη ανάλυση. Διότι το φαινόμενο είναι σύνθετο.

Ας ξεκινήσουμε από βασικές θέσεις της πολιτικής οικονομίας. Στο σύγχρονο διεθνές καπιταλιστικό σύστημα, που τα εξέχοντα κέντρα του ορίζονται από το τρίγωνο Ουάσιγκτον, Βόννη, Τόκιο, το πλέον επιθετικό κεφάλαιο, αυτό που αποκομίζει δισεκατομμύρια δολάρια μέσα σε λίγες ώρες, είναι βεβαίως το χρηματιστικό-κερδοσκοπικό κεφάλαιο, το οποίο κερδοσκοπεί επί όλων ανεξαιρέτως των νομισμάτων. Κυρίως επί των πλέον σημαντικών. Αλλά έφθασε και η ώρα της δραχμής. Όπως προηγήθηκε πέφτσι τον Αύγουστο η ώρα της στερλίνας, του γαλλικού φράγκου, της λιρέττας και του πορτογαλικού εσκούδου. Αλλά επ' αυτού θα επανέλθουμε. Τα μόνα νομίσματα τα οποία εμφανίζονται αλώβητα στις βραχυπρόθεσμες κερδοσκοπικές πιέσεις, είναι τα τρία νομίσματα του τριγώνου: δολάριο, μάρκο, γιεν.

Όπως έχουμε υποστηρίξει σε άλλα μας δημοσιεύματα[1], η Συνθήκη του Μάαστριχτ υπαγορεύθηκε από το ευρωπαϊκό χρηματιστικό κεφάλαιο, η πλέον εξέχουσα λειτουργία του οποίου είναι σήμερα η κερδοσκοπία επί των διεθνών νομισμάτων. Λειτουργία δημιουργίας πλούτου καθόλα παρασιτική, εφόσον δεν παράγεται κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Ο ακριβής χαρακτηρισμός αυτού του κεφαλαίου, το οποίο όντας σήμερα κυρίαρχο υπαγορεύει τις εξελίξεις στις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες, είναι: χρηματιστικό - κερδο-

Η Σοφία Αντωνοπούλου είναι Οικονομολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

σκοπικό - παρασιτικό. Τα σχετικά στατιστικά στοιχεία αποκαλύπτουν τις πρωτοφανείς διαστάσεις αυτού του “προηγμένου” καπιταλιστικού παρασιτισμού, ο οποίος συντελείται εις βάρος ολόκληρου του υπόλοιπου κόσμου και προς όφελος ολοένα και λιγότερων “προηγμένων” καπιταλιστικών χωρών.

Αλλά εκείνο που ενδιαφέρει επίσης εδώ είναι η πρωτοφανής ταχύτητα με την οποία κινείται αυτό το κεφάλαιο στις διασυννοριακές κερδοσκοπικές του επιχειρήσεις. Χρησιμοποιούμε τον όρο διασυννοριακές, διότι η κατάργηση όλων των συναλλαγματικών περιορισμών τους οποίους επέβαλε η Συνθήκη του Μάαστριχτ στις ευρωπαϊκές χώρες, τις κατέστησε όλες “ξέφραγο αμπέλι” στην κερδοσκοπία αυτού του άκρως επιθετικού κεφαλαίου. Όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, πλην της Γερμανίας, η οποία διαθέτει το νόμισμα-άγκυρα του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος. Επιπλέον, η Γερμανία μέσω αυτής ακριβώς της διαδικασίας καθιστά τις υπόλοιπες χώρες “φόρου υποτελής” προς αυτήν. Δηλαδή εξελίσσεται σε οικονομικό, και όχι στο απώτερο μέλλον, πολιτικό κηδεμόνα τους. Αν είχε η σιδηρά κυρία της Αγγλίας, η κυρία Θάτσερ, σε ένα πράγμα δίκιο, ήταν ακριβώς αυτό. Διείδε τη σταδιακή υπαγωγή της άλλοτε κραταιάς Αλβιώνας στην οικονομική και πολιτική κηδεμονία της Γερμανίας. (Επ’ αυτών, των πολιτικών διαστάσεων ενός παγκόσμιου οικονομικού φαινομένου, θα επανέλθουμε παρακάτω).

Αλλά να ξαναπιάσουμε το νήμα, μετά από μια μεγάλη παρένθεση. Η ταχύτητα με την οποία πραγματοποιεί το χρηματιστικό-κερδοσκοπικό- παρασιτικό κεφάλαιο τις διεθνείς του εξορμήσεις, είναι η ταχύτητα της πληροφορικής. (Όλοι βεβαίως έχουμε αποκομίσει μέσω της τηλεόρασης εικόνες των διεθνών χρηματιστηρίων με τα προηγμένα συστήματα πληροφορικής. Αλλά και το ελληνικό χρηματιστήριο έχει εκσυγχρονισθεί, με κάποια σχετικά εργαλεία). Η ταχύτητα της πληροφορικής είναι τελείως απαραίτητη, ιδίως σ’ αυτό το κεφάλαιο, διότι στα διεθνή χρηματιστήρια “παίζονται” καθημερινά δισεκατομμύρια δολάρια εντός δευτερολέπτων. Μέτρο τόσο της ταχύτητας όσο και του ύψους των ποσών που κερδίζονται μέσω αυτής της διαδικασίας, είναι το 1 δισεκατομμύριο δολάρια που απέσπασε ο γνωστός G. Soros εν μια νυκτί, κερδοσκοπώντας πέρυσι τον Αύγουστο επί της στερλίνας. Αλλά δεν ήταν βεβαίως ο G. Soros ο μόνος κερδοσκόπος. Συνέρρευσαν τότε πολλά κερδοσκοπικά ρεύματα που επιτέθηκαν κατά της στερλίνας, του γαλλικού φράγκου, της λιρέττας και του εσκούδου. Ποιό ήταν το αποτέλεσμα; Η Τράπεζα της Αγγλίας έχασε τη μάχη. Και όταν διαπίστωσε ότι εξανεμίζονται τα συναλλαγματικά της αποθέματα με ταχύτητα φωτός, υποχρεώθηκε κακήν κακώς να αποσύρει τη στερλίνα από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα και παράλληλα να την υποτιμήσει. Το γαλλικό φράγκο διεσώθη “παρά τρίχα”, όχι χάρη στην παρέμβαση της Κεντρικής Τράπεζας της Γαλλίας, η οποία επίσης έχασε τη μάχη, αλλά χάρη στην παρέμβαση της γερμανικής Bundesbank. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύθηκε και ο λεγόμενος Γερμανο-γαλλικός άξονας. Και όπως θα ενθυμούνται οι αναγνώστες, διαμαρτυρήθηκε τότε δημοσίως η αγγλική κυβέρνηση γι’ αυτήν τη διακριτική μεταχείριση. Αλλά η Bundesbank γνωρίζει άριστα τη δουλειά της. Δεν ενίσχυσε το γαλλικό φράγκο χωρίς ανταλλάγματα. Η Γαλλία μετατρέπεται σταδιακά σε χώρα σχεδόν “φόρου υποτελής” της Γερμανίας. Η γηραιά Αλβιών, αντιθέτως, αντιστέκεται στη γερμανική οικονομική και κατά συνέπεια και πολιτική κηδεμονία. Ειρωνεία της Ιστορίας! Ο “δεξιός” Ντε Γκωλ απέσπασε, ή τουλάχιστον

προσπάθησε να αποσπάσει τη Γαλλία από την ασφυκτική κηδεμονία της Αμερικής και του ΝΑΤΟ. Ο “αριστερός” Μιτεράν οδηγεί τη Γαλλία, μάλιστα έναντι πινακίου φακής, στην ασφυκτική κηδεμονία της πρώην χιτλερικής Γερμανίας, η οποία, επί πλέον, δεν λησμόνησε παντελώς το παρελθόν της. Φουντώνει εκεί ο νεοναζισμός. ‘Άξιος ο μισθός της Bundesbank! Αλλά αν ο Μιτεράν είναι τέτοιος, ο γαλλικός λαός δεν είναι. Δεν είναι τυχαίο ότι στη Γαλλία η Συνθήκη του Μάαστριχτ εγκρίθηκε κατά το δημοψήφισμα “επί ξηρού ακμής”, παρόλο που είχαν επιτέσει όλες οι “μεγάλες δυνάμεις” επί του γαλλικού λαού για να τον πείσουν για την “Ενωμένη Ευρώπη”. Ο κος Κολ και ο κος Ντελόρ του πακέτου, πρώτοι και “καλλίτεροι”. Και πολλοί άλλοι: γαλλικά πολιτικά κόμματα κ.λπ. Σε μας εδώ, δυστυχώς, τα ελληνικά πολιτικά κόμματα, σε αγαστή μεταξύ τους συμφωνία, δεν έστερξαν να θέσουν τη Συνθήκη αυτή υπό την έγκριση του ελληνικού λαού. Εμείς τουλάχιστον, που δεν περιφρονούμε την κρίση του ελληνικού λαού, είμαστε βέβαιοι ότι θα απαιτούσε με ένα μεγάλο όχι.

Αλλά για να ξανατιάσουμε το νήμα, μετά από μία μεγάλη παρένθεση. Πέρυσι τον Αύγουστο δεν έχασε τη μάχη κατά της κερδοσκοπίας μόνον η Τράπεζα της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Πορτογαλλίας. Κατέρρευσε και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ), από μία και μόνη επίθεση του κερδοσκοπικού-παρασιτικού κεφαλαίου. Το ΕΝΣ συντηρείται πλέον ως όρθιο λείψανο. Διότι, δια τους περί τα νομισματικά γνωρίζοντες, με διακύμανση +15%, δηλαδή με εύρος 30%, αυτό δεν είναι πλέον νομισματικό σύστημα. Δεν είναι απολύτως τίποτα. Ακριβώς όπως το είπαμε: όρθιο λείψανο. Και μάλιστα, αυτό το νομισματικό λείψανο συντηρείται πλέον ουσιαστικά με δύο μόνον νομίσματα: το μάρκο και το γαλλικό φράγκο. Δηλαδή το μάρκο. Επιπλέον, πέρυσι τον Αύγουστο κατατρόμαξαν με την κατάρρευση του ΕΝΣ όλοι οι Επίτροποι της ΕΟΚ με τον κο Ντελόρ επικεφαλής και όλοι οι ευρωπαίοι τραπεζίτες των Κεντρικών Τραπεζών, με εξαίρεση βεβαίως τη γερμανική Bundesbank. Και εσζητείτο τότε να επαναφέρει η Κοινότητα όλους τους συναλλαγματικούς περιορισμούς στις χώρες-μέλη, ως τη μόνη αποτελεσματική άμυνα έναντι της νομισματικής κερδοσκοπίας.

Η ίδια νομισματική περιπέτεια επαναλαμβάνεται σήμερα με πρωταγωνίστρια τη δραχμή. Ακριβώς μόλις η δραχμή αποπλίσθηκε από τους βραχυπρόθεσμους συναλλαγματικούς περιορισμούς. Ελέγχθη στην εισαγωγή αυτού του κειμένου, ότι η δραχμή εισήχθη αφηνιδίως, κατόπιν εμφράγματος, στην εντατική και η θεράπουσα Τράπεζα της Ελλάδος αντιμετωπίζει την ασθενή με ασπιρίνες. Περί αυτού ακριβώς πρόκειται. Διότι εξανεμίσθησαν ήδη, εντός των πρώτων ολίγων ημερών 1 δισ. δολάρια από τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας. Διότι το σύνολο των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας, 8 δισ. δολάρια, συσσωρευμένα με μόχθο και στερήσεις (λιτότητα) του ελληνικού λαού επί σειράν ετών, θα εξανεμισθούν εντός ολίγων ημερών. Θα τα υφαρπάσουν από τα θησαυροφυλάκια της Τραπεζής της Ελλάδος οι διεθνείς κερδοσκόποι. Διότι περί αυτού ακριβώς πρόκειται. Αυτή η παρασιτική κερδοσκοπία για να υφαρπάσει πλούτο, από κάποιον πρέπει να τον αποσπάσει. Και κάνει ακριβώς αυτό: Με νομισματικές επιθέσεις υφαρπάζει τον πλούτο που παράγουν οι λαοί ανά την υφήλιο.

Αλλά δεν θα πάθουμε μόνον αυτό, να χάσουμε δηλαδή όλα μας τα συναλλαγματικά

αποθέματα. Δεν θα μπορούσε αύριο να κάνουμε εισαγωγές, λόγω έλλειψης συναλλάγματος, έχοντας ένα άκρως ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο. Και δεν θα χρειασθεί ο κος Ντελόρ του πακέτου να μας παραπέμψει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, προς χάριν του κου Γκλιγκόρφ. Η κατάσταση αυτή θα ισοδυναμεί με εμπορικό εμπάργκο σε βάρος μας. Η Ελλάδα θα έχει αυτοπαγιδευθεί με τα ίδια της τα χέρια. 'Η, για να ακριβολογούμε, θα την έχουν παγιδεύσει οι φατεινοί εγκέφαλοι που χειρίζονται την ελληνική δραχμή και την εθνική οικονομία, οι οποίοι διακρίνονται ως φαίνεται από μεγάλη άγνοια.

Αλλά δεν θα πάθουμε μόνον αυτά. 'Ηδη, οι φατεινοί μας εγκέφαλοι αποφάσισαν να περισταλούν οι πάσης φύσεως δανειοδοτήσεις από τις τράπεζες, λόγω της αφόρητης πίεσης επί της δραχμής. Δηλαδή, θα οδηγήσουν την ελληνική οικονομία, η οποία βρίσκεται ήδη σε παρατεταμένη, επί σειρά ετών, ύφεση, σε πλήρη ασφυξία. Λέμε σε πλήρη ασφυξία, διότι σε ασφυξία διάγει επί μακρόν η ελληνική οικονομία, λόγω της οικονομικής πολιτικής που ακολουθούν και τα δύο μεγάλα κόμματα. Εν ολίγοις, θα καταλήξουμε στο "δυστυχώς επτωχεύσαμεν".

'Εχομε, άραγε, χρειάν και άλλων επιχειρημάτων, για να ζητήσουμε την άμεση και χωρίς καμμία καθυστέρηση επαναφορά όλων των συναλλαγματικών περιορισμών για την προστασία της δραχμής, της εθνικής οικονομίας και του καθημερινού μόχθου του ελληνικού λαού: 'Εστω, θα μας συντρέξει, διαβάζουμε στον τύπο, η γερμανική Bundesbank. Αν είναι δυνατόν! Διότι αυτοί οι οποίοι μας καταληστεύουν με νομισματικές επιθέσεις, θα μας επιστρέψουν ως ελεημοσύνη ψιχία από τη νομισματική τους λεία. Και όχι μόνον αυτό. Θα μας σέρνει από το αυτί ο κος Κολ στα εθνικά μας ζητήματα και δεν θα χρειάζεται πλέον ούτε ο κος Ντελόρ του πακέτου για το Μακεδονικό. Ούτε ο κος Γκάλι για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης στην Κύπρο. Ούτε οι αξιωματούχοι του ΝΑΤΟ που πηγαίνονται στην Ελλάδα και διχοτομούν το Αιγαίο με "τεχνικές" δήθεν ρυθμίσεις και αγάλλεται η Τουρκία.

'Εχομε, άραγε, χρειάν και άλλων επιχειρημάτων; Νομίζουμε όχι.

Υποσημειώσεις

1. Βλέπε Σ.Ν. Αντωνοπούλου, "Το χρηματιστικό κεφάλαιο επέβαλε το Μάαστριχτ", *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 7 Απριλίου 1994 και "Οι συνέπειες της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) για την Ελλάδα", *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 21 Απριλίου 1994.